

Ủy Hội Sông Mê Công

Văn phòng Ban thư ký tại Phnôm Pênh (OSP)
576 National Road, #2, Chak Angre Krom,
P.O. Box 623, Phnôm Pênh, Campuchia
Tel. (855-23) 425 353. Fax (855-23) 425 363

Văn phòng Ban thư ký tại Viêng-Chăn (OSV),
Văn phòng Thư ký chấp hành
184 Fa Ngoum,
P.O. Box 6101, Viêng-Chăn, CHDCND Lào
Tel: (856-21) 263 263. Fax: (856-21) 263 264

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Các nước hạ lưu Mê Công đưa quá trình tham vấn trước về dự án Xayaburi lên cấp Bộ trưởng

CHDCND Lào nhấn mạnh quá trình đã hoàn thiện, trong khi các nước hạ lưu Mê Công khác nêu bật các mối quan ngại về các tác động và thiếu hiểu biết đầy đủ về kỹ thuật và các biện pháp giảm thiểu

19 THÁNG TƯ năm 2011, Viên Chăn, CHDCND LÀO – Campuchia, CHDCND Lào, Thái Lan và Việt Nam hôm nay đã thống nhất chuyển quyết định về quá trình tham vấn trước đối với dự án đề xuất xây dựng đập thủy điện Xayaburi lên cấp Bộ trưởng xem xét, do các nước này không thể đạt được một kết luận chung về việc sẽ đi tiếp như thế nào đối với dự án.

Bốn nước thành viên của Ủy ban sông Mê Công Quốc tế (MRC) đưa ra quyết định này tại Phiên họp Đặc biệt của Ủy ban Liên hợp của Ủy hội diễn ra hôm nay tại Viên Chăn khi các nước này nhóm họp để thảo luận về dự án đề xuất xây đập thủy điện này. Đây là dự án đề xuất xây dựng đập thủy điện đầu tiên trên dòng chính sông Mê Công trong Hạ lưu lưu vực sông Mê Công.

Các Ủy viên Ủy ban Liên hợp nhất trí là hiện vẫn còn có sự khác biệt trong quan điểm giữa các nước về việc quá trình tham vấn trước có nên kết thúc hay chưa.

Tại cuộc họp, CHDCND Lào nhấn mạnh không cần kéo dài quá trình này vì lựa chọn kéo dài quá trình tham vấn trước là không thực tế, trong khi các tác động môi trường xuyên biên giới lên các nước ven sông khác là không chắc sẽ xảy ra.

Các nước thành viên khác của MRC, Campuchia, Thái Lan và Việt Nam tuy nhiên lại nêu lên các mối quan ngại của họ về các khoảng trống còn tồn tại trong việc hiểu biết về kỹ thuật và các nghiên cứu về dự án, tác động dự đoán trước về môi trường và sinh kế của người dân trong Lưu vực sông Mê Công và sự cần thiết phải có thêm các cuộc tham vấn với công chúng.

“Chúng tôi ghi nhận tất cả các ý kiến đóng góp, nhưng chúng tôi sẽ cân nhắc xem xét để đáp ứng tất cả các mối quan ngại”, ông Viraphonh Viravong, trưởng phái đoàn của Lào phát biểu.

CHDCND Lào đề xuất kết thúc quá trình Tham vấn trước, vì theo Điều 5.5.1 Quy chế Thông báo, Tham vấn trước và Thỏa thuận khung thời gian dành cho Tham vấn trước là sáu tháng kể từ ngày nhận được tài liệu dành cho Tham vấn trước, và theo Điều 5.5.2 cũng của Quy chế này nếu cần thiết khung thời gian này sẽ được gia hạn bằng một quyết định của Ủy ban Liên hợp của Ủy hội.

CHDCND Lào cho rằng kéo dài quá trình để tiến hành thêm các nghiên cứu sẽ cần nhiều thời gian hơn 6 tháng và sẽ không thể thỏa mãn tất cả các mối quan ngại của tất cả các bên.

Đoàn đại diện của Lào cho hay dự án Xayaburi sẽ tuân thủ Hướng dẫn Thiết kế Ban đầu của Ban Thư ký Ủy hội và các thực tiễn tốt nhất trên cơ sở các tiêu chuẩn quốc tế, và các tác động chính lên giao thông đường thủy, đường đi của cá, chất bồi đắp, chất lượng nước và sinh thái thủy sinh cũng như an toàn đập có thể được giảm thiểu ở các mức độ chấp nhận được.

Các nước thành viên khác của MRC tuy nhiên bày tỏ một loạt các mối quan ngại về dự án này và đưa ra thêm các gợi ý bổ sung.

Campuchia nói có thể cần nhiều thời gian hơn cho nước thông báo và nhà phát triển dự án để họ lấp hết các khoảng trống về các yêu cầu mang tính kỹ thuật và cho các cuộc tham vấn trong các nước thành viên và với cộng đồng được hiệu quả.

Campuchia phát biểu cần thiết phải có một nghiên cứu và đánh giá tổng thể các tác động môi trường xuyên biên giới và mang tính tích lũy. Nước này cho rằng các biện pháp đối phó hiệu quả và các giải pháp nhằm giảm thiểu các tác động như vậy cần phải được xây dựng rõ ràng, trong khi các biện pháp khác như chia sẻ lợi ích đối với các nước bị ảnh hưởng, quản lý môi trường xuyên biên giới và các quỹ xã hội cần phải được đồng thời đưa vào thực hiện.

“Với các thông tin hạn chế liên quan đến dự án này, Campuchia do đó gợi ý kéo dài quá trình Tham vấn trước”, Campuchia tuyên bố trong trả lời chính thức của mình.

Ghi nhận vai trò quan trọng của dự án này đối với kế hoạch phát triển của CHDCND Lào, Thái Lan cho rằng để có thể đi tiếp với dự án, các biện pháp phòng ngừa và giảm thiểu cần phải được áp dụng vì quyền lợi của người dân và môi trường trong khu vực.

Đưa ra các mối quan ngại nêu lên trong các cuộc tham vấn quốc gia của nước này về suy thoái môi trường như mất các loài cá và các vùng đất ngập nước và sự thiếu hụt các biện pháp giảm thiểu được xác định rõ ràng, Thái Lan cho hay nước này lo lắng về đời sống của người dân phụ thuộc vào sông Mê Công.

“Do đó, chúng tôi muốn thấy các ý kiến và mối quan ngại của công chúng được xem xét kỹ càng”, Jatuporn Buruspat, Vụ trưởng Vụ Tài nguyên Nước của Thái Lan phát biểu trả lời chính thức về dự án này.

Trong khi đó, Việt Nam bày tỏ các mối quan ngại sâu sắc của mình về việc thiếu các đánh giá thỏa đáng, đầy đủ và toàn diện về các tác động xuyên biên giới và lũy tích mà dự án này có thể gây ra cho khu vực hạ nguồn, đặc biệt là vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Việt Nam đề nghị trì hoãn dự án này và các dự án đề xuất xây dựng đập thủy điện khác trên dòng chính sông Mê Công ít nhất là 10 năm.

“Việc trì hoãn nên được nhìn nhận một cách tích cực là một cách để có thêm thời gian cần thiết để chính phủ các nước ven sông tiến hành các nghiên cứu toàn diện và mang tính định lượng cụ thể hơn về tất cả các tác động lũy tích có thể có,” Tiến sỹ Lê Đức Trung, trưởng đoàn Việt Nam phát biểu.

Việt Nam cũng nói thêm là khung thời gian hạn chế dành cho quá trình tham vấn là không thỏa đáng để giúp đạt được kết luận của quá trình. “Việc trì hoãn sẽ cho phép quốc gia đảm bảo sự hiểu biết tốt hơn và lòng tin của công chúng và cộng đồng địa phương,” ông Trung cho biết.

Các thành viên Ủy ban Liên hợp sẽ báo cáo kết quả của cuộc họp hôm nay lên Bộ trưởng của nước mình.

- HẾT -

CHÚ THÍCH:

[Hiệp định Mê Công 1995](#) thiết lập [Quy chế về Thông báo, Tham vấn trước và Thỏa thuận \(PNPCA\)](#), qua đó quy định rằng các Quốc gia Thành viên phải thông báo cho [Ủy ban Liên hợp](#) của Ủy hội trong trường hợp họ muốn tham gia vào bất cứ dự án phát triển hạ tầng lớn nào (ví dụ như các dự án thủy điện) trên dòng chính sông Mê Công hoặc trên các dòng nhánh, đặc biệt nếu các dự án này có thể có các tác động xuyên biên giới đáng kể tới người dân hay môi trường ở hạ lưu.

Bản thân tiến trình PNPCA là một cơ chế chính thức đã được thiết lập cho phép mỗi hoặc hơn một Quốc gia Thành viên đệ trình một dự án riêng rẽ để cả bốn nước cùng cân nhắc ở cấp khu vực. Trong trường hợp dự án thủy điện Xayaburi, Chính phủ CHDCND Lào đã thông báo cho Ủy hội sông Mê Công để bắt đầu tiến trình PNPCA.

MRC đã nhận được thông báo chính thức từ Chính phủ CHDCND Lào về dự án đề xuất xây dựng đập thủy điện trên dòng chính sông Mê Công ở tỉnh Xayaburi tháng 9 năm ngoái. Trong khuôn khổ PNPCA, bốn nước tham vấn lẫn nhau về đề xuất và sau đó đạt được một kết luận, trong vòng sáu tháng kể từ ngày thông báo, về việc nên đi tiếp như thế nào với dự án.

Kể từ khi được thông báo, các nước đã tiến hành các đợt tham vấn quốc gia với các bên liên quan bao gồm các cộng đồng có khả năng bị tác động để đánh giá các quan điểm và ý kiến của họ về dự án này. Ban Thư ký MRC cũng đã ủy thác cho một nhóm các chuyên gia môi trường rà soát các tài liệu dự án trong đó có báo cáo Đánh giá Tác động Môi trường do Chính phủ CHDCND Lào đệ trình.

Quá trình tham vấn này là một trong một loạt các quy chế chính thức được thiết lập trong Hiệp định Mê Công 1995 nhằm tăng cường hợp tác trong việc quản lý bền vững các nguồn tài nguyên nước của lưu vực và tránh xảy ra bất đồng.

Dự án thủy điện Xayaburi có lẽ là dự án đầu tiên cùng loại trên dòng chính sông Mê Công ở vùng hạ nguồn của Trung Quốc và có công suất 1260 megawatt điện, chủ yếu để xuất khẩu sang Thái Lan.

Đập Xayaburi nằm cách Luang Prabang khoảng 150 km về phía hạ lưu, ở phía bắc CHDCND Lào. Đập này có công suất lắp đặt khoảng 1.260 MW, dài 810 m và cao 32 m và có một khu vực hồ chứa rộng 49 km² và dung tích chứa thực 225 Mm³. Mục tiêu chính của dự án đập Xayaburi là để tạo ra nguồn thu từ trao đổi ngoại tệ dùng cho phát triển kinh tế - xã hội của CHDCND Lào. Nhà phát triển là công ty Ch. Karnchang Public Co. Ltd. của Thái Lan đã thương lượng một hiệp định thuế quan EGAT trong tháng 7 năm 2010.

MRC có vai trò là một cơ quan điều phối quá trình PNPCA này. MRC là tổ chức liên quốc gia chịu trách nhiệm về hợp tác trong quản lý bền vững Lưu vực sông Mê Công mà thành viên bao gồm Campuchia, CHDCND Lào, Thái Lan và Việt Nam. Để đối phó với thách thức này, Ủy hội xem xét tất cả các lĩnh vực bao gồm nghề cá bền vững, xác định các cơ hội đối

với nông nghiệp, duy trì tự do giao thông thủy, quản lý lũ và bảo vệ các hệ sinh thái quan trọng.

Phiên họp Đặc biệt của Ủy ban Liên hợp MRC được tổ chức nhằm đạt được kết luận về quá trình tham vấn trước cho dự án Xayaburi. Ba nước được thông báo đã đưa ra các tuyên bố chính thức của họ đối với đề án này tại cuộc họp.

Để biết thêm thông tin, xin vui lòng liên hệ:

Surasak Glahan, theo số ĐT +856 20 555 28726 hoặc email: Surasak@mrcmekong.org

Tiffany Hacker, theo số ĐT +856 5612 0695 hoặc email: Tiffany@mrcmekong.org

Để biết thêm thông tin về Ủy hội sông Mê Công Quốc tế (MRC), xin vui lòng vào www.mrcmekong.org